

From:
Sent: Wednesday, February 8, 2017 6:31:49 PM
To: Mstatengriffier

Cc:
Subject: Info n.a.v. overleg N-Beveland

Geachte Statenleden,

Ter kennisgeving treft u bijgaand dezelfde onze visie die wij met raadsleden van Noord-Beveland hebben besproken donderdag 2 februari jl.

Het leek ons goed om dit ook met u te delen aangezien deze informatie ook aan het college en de raad van de gemeente Noord-Beveland is verstrekt.

Ook hierbij van onze zijde het aanbod om toelichting te geven indien gewenst.

Met vriendelijke groet / Best regards / Mit freundlichen Grüßen,

(directeur)

Zeeuwse Lagune B.V. - Andorraweg 1 - 4389 PG - Ritthem (The Netherlands)

T: +32 (0)3 7100500 - www.zeeuwselagune.nl

NL-chamber of commerce: 20.14.11.52

BTWnr. NL819458041.B01

*****DISCLAIMER*****

VERTROUWELIJK: De informatie verwerkt in deze e-mail en bijlage(n) is strikt vertrouwelijk. De e-mail is uitsluitend bedoeld voor de genoemde personen in de aanhef van deze e-mail. Als u niet degene bent die daar genoemd is, wiltu dan contact opnemen met de verzender. U bent in dat geval niet gerechtigd kennis te nemen (van de rest) van deze e-mail, of de inhoud van deze e-mail op enige wijze openbaar te maken of te kopiëren.

CONFIDENTIAL: The information contained in this e-mail and any files transmitted with it are confidential and may be legally privileged. It is intended only for the individual or entity to whom it is addressed. If you have received this e-mail in error please accept our apologies and notify the sender immediately. Any disclosure, copying, distribution or any other use of this communication is strictly prohibited and may be unlawful.

OMGEVINGSVISIE VEERSE DAM

ZIENSWIJZE OP CONCEPT-KUSTVISIE

Zeeuwse Lagune BV

2 februari 2017

- Ontwikkellocatie 'Veerse Dam' (Zeeuwse Lagune) is gebaseerd op nog steeds vigerend beleid (al vanaf 2002). Projectuitwerking vindt plaats op basis van diverse gesloten overeenkomsten en door de gemeenteraad vastgesteld, door de stuurgroep Veerse Dam onderschreven, toetsingskader. **Dus geen discussie over 'pijplijn'-status: het project hoort als bestaande ontwikkeling gewoon in de concept-kustvisie thuis.**
- Concept-kustvisie gaat voorbij aan historisch (1962) en landschappelijk perspectief aangaande lokalisering natuur-recreatie en de wijze waarop die is vormgegeven. Sprake is van een kunstmatig meer (afgesloten zee-arm) met **sterk door mensen vormgegeven** inrichting (waarop zich natuurwaarden en een fraai landschap hebben ontwikkeld).
- Concept-kustvisie is sterk beschermend/behoudend. Uiteraard zijn er belangrijke natuur- en landschapswaarden, maar mensen mogen er ook zijn. **Samen ontwikkelen van landschap en natuur èn (verblijfs-)recreatie biedt kansen voor alle partijen.** Respect voor belangen en afspraken en deze nakomen is van groot belang.
- Polarisering van standpunten verruilen voor overleg en samenwerking. **Zeeuwse Lagune luistert!** Een positieve benadering leidt tot meerwaarde voor landschap, natuur, mensen ... en economie.
- **Wij vragen aan u: aanpassing van de concept-kustvisie.**

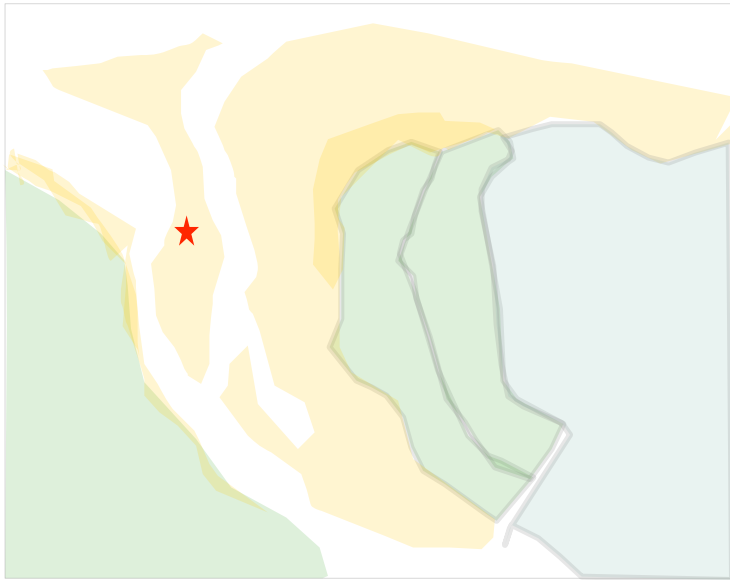
ANALYSE

Achtergrond en vormgeving Veerse Dam en Veerse Meer

Kaart van Noord-Beveland 1850 op luchtfoto 2016

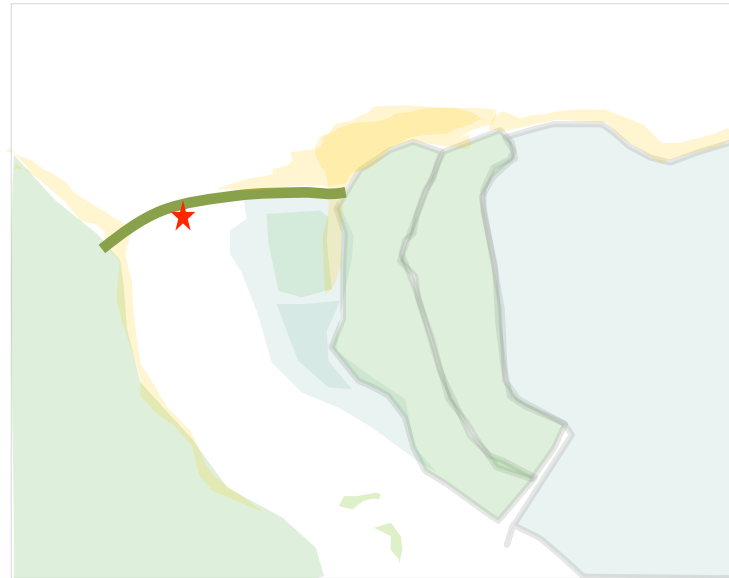
1850 – aanwaspolders

1910 – dichtslibbing Veerse Gat

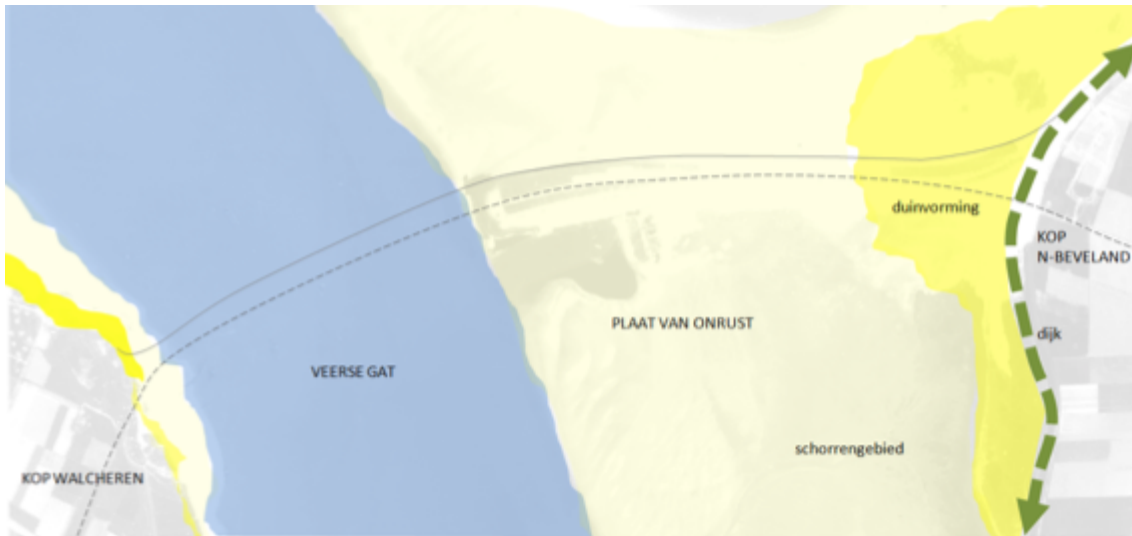

1960 – aanleg Veerse Dam met werkhaven en loswal

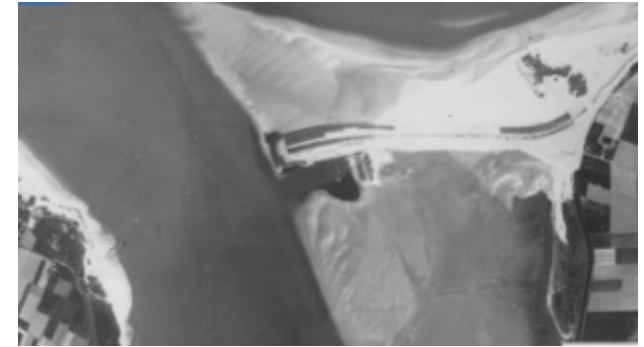

1970 – inrichtingswerken oevers en eilanden

★
Ontwikkellocatie
'Veerse Dam'

situatie vóór aanleg dam

luchtfoto aanleg Veerse Dam 1960

situatie ná aanleg dam

inrichtingswerken volgens plan Nico de Jonge

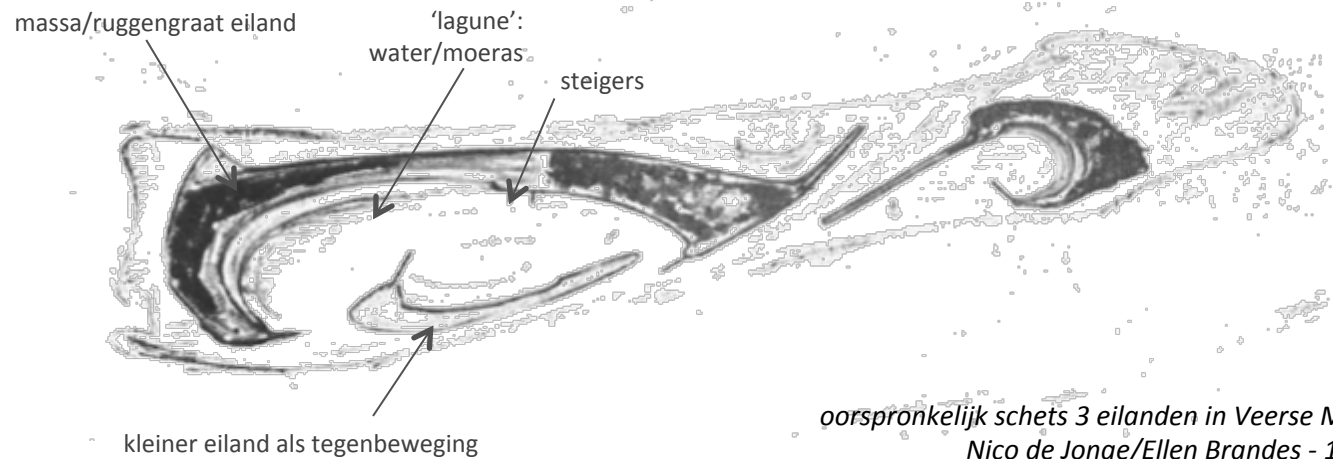

KARAKTERISIEKEN ONTWERP EILANDEN

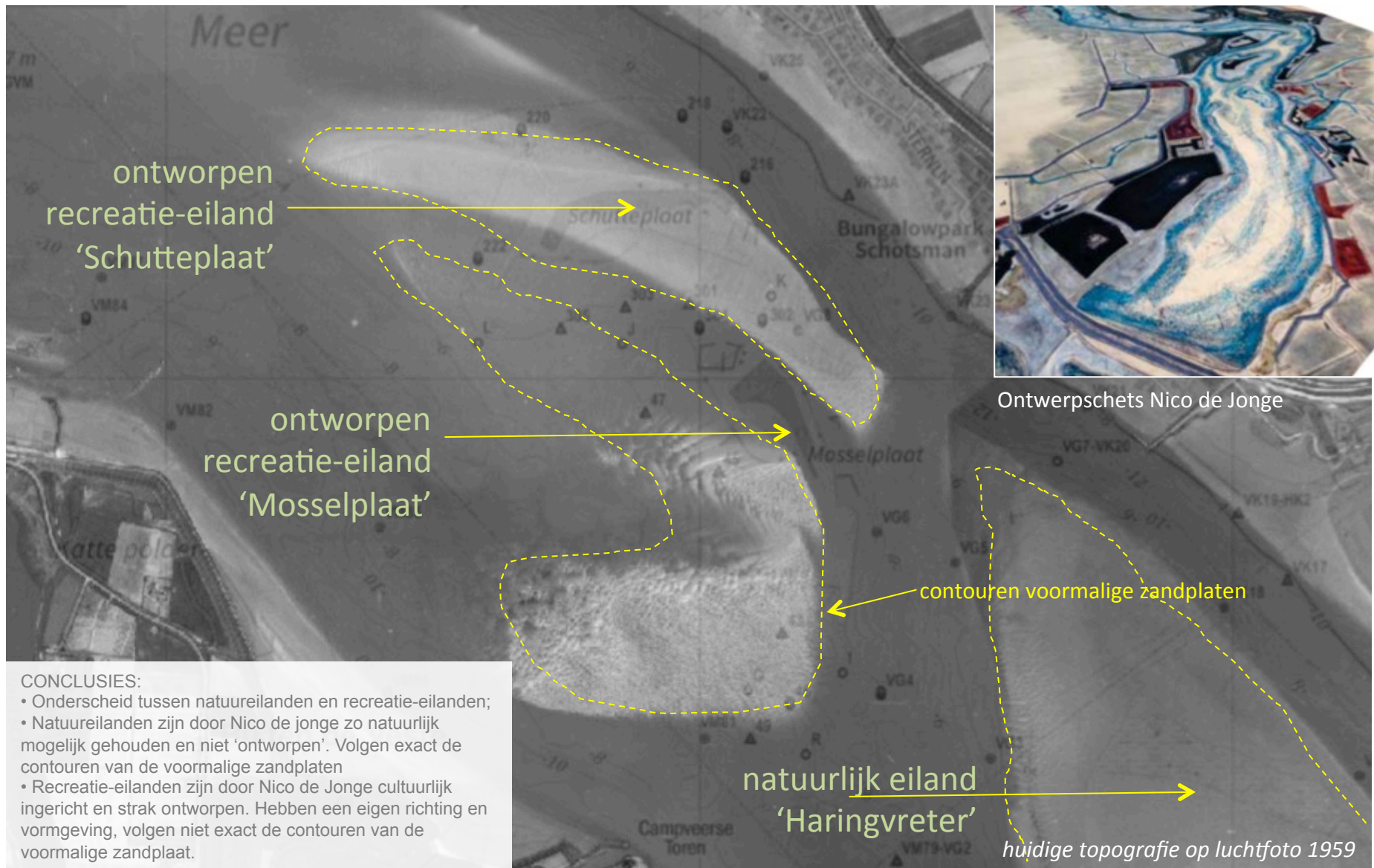
- Krachtige vormgeving, grote gebaren;
- Strakke, forse, kloeke lijnen gehanteerd, die recht doen aan grootschalige karakter van de voormalige zeearm;
- Locatie eilanden afgeleid van ligging zandplaten
- Basis eilandontwerp gevormd door het natuurlijk patroon van platen en geulen op de voormalige zeebodem;
- Beklemt openheid door aanplant van beperkte bebossing met grote grasgebieden rondom;
- Massa (beplanting) als ruggengraat eiland, afstand tussen (bos)massa en meeroever;

*Landschapsplan Veerse Meer
Nico de Jonge/Ellen Brandes - 1973*

*oorspronkelijk schets 3 eilanden in Veerse Meer
Nico de Jonge/Ellen Brandes - 1973*

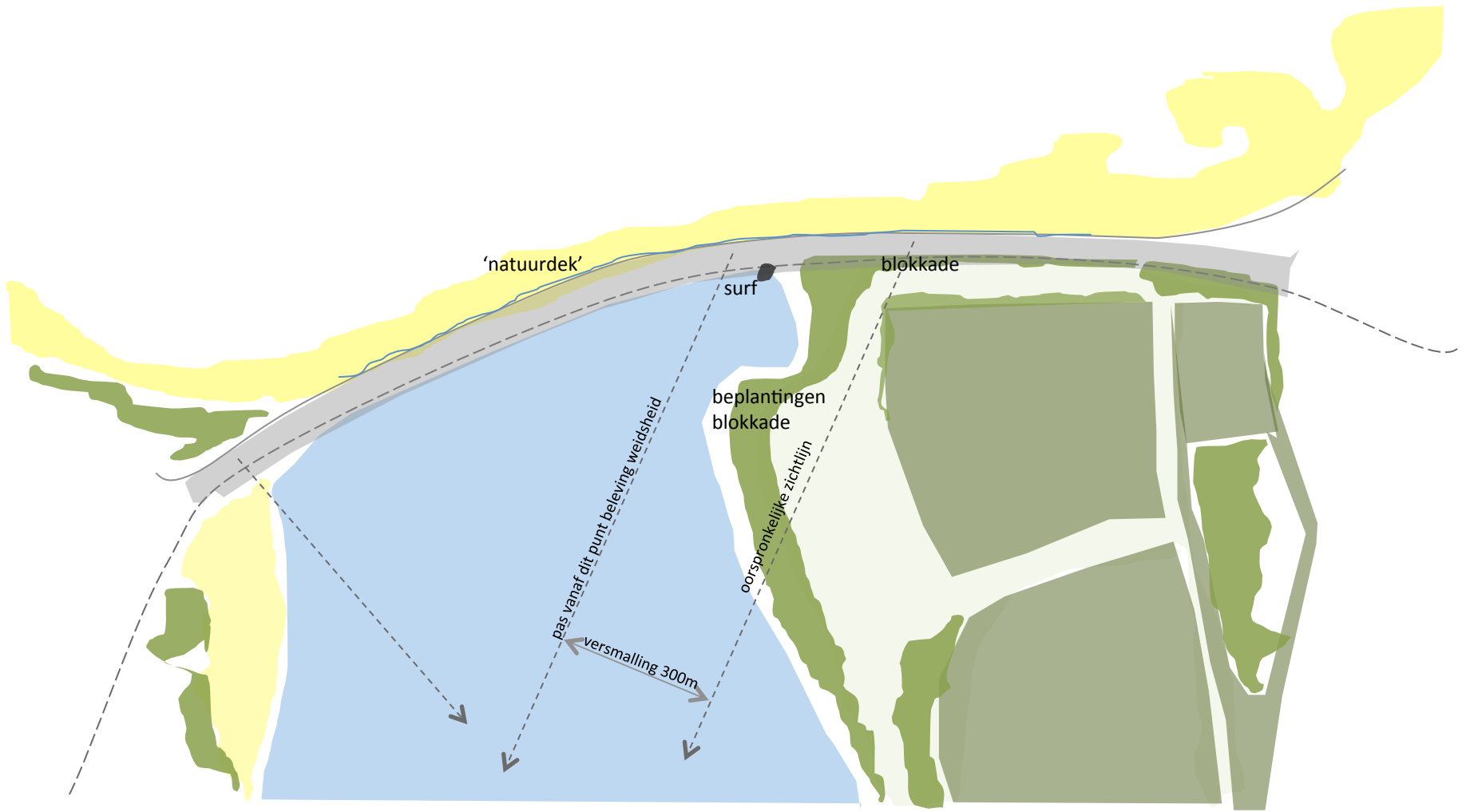

CONCLUSIES:

- Onderscheid tussen natuureilanden en recreatie-eilanden;
- Natuureilanden zijn door Nico de Jonge zo natuurlijk mogelijk gehouden en niet 'ontworpen'. Volgen exact de contouren van de voormalige zandplaten
- Recreatie-eilanden zijn door Nico de Jonge cultureel ingericht en strak ontworpen. Hebben een eigen richting en vormgeving, volgen niet exact de contouren van de voormalige zandplaat.

ANALYSE

huidige situatie

1. Passage duingebied , weg daalt af van niveau zeedijk (6m) naar 3,5m - beeld met duinstruweel aan weerszijden is passend: doorsnijding kop Noord-Beveland

2. verstoring in beeld door struweel/beplanting voet dam, (links is de oorspr zandplaat zonder beplanting zichtbaar), weg ligt ca 1,5m+maaiveld, damkarakter verdwijnt

3. Voorzichtige blik op water mogelijk

4. Weids beeld nog niet mogelijk door 'verrommeling landschap'

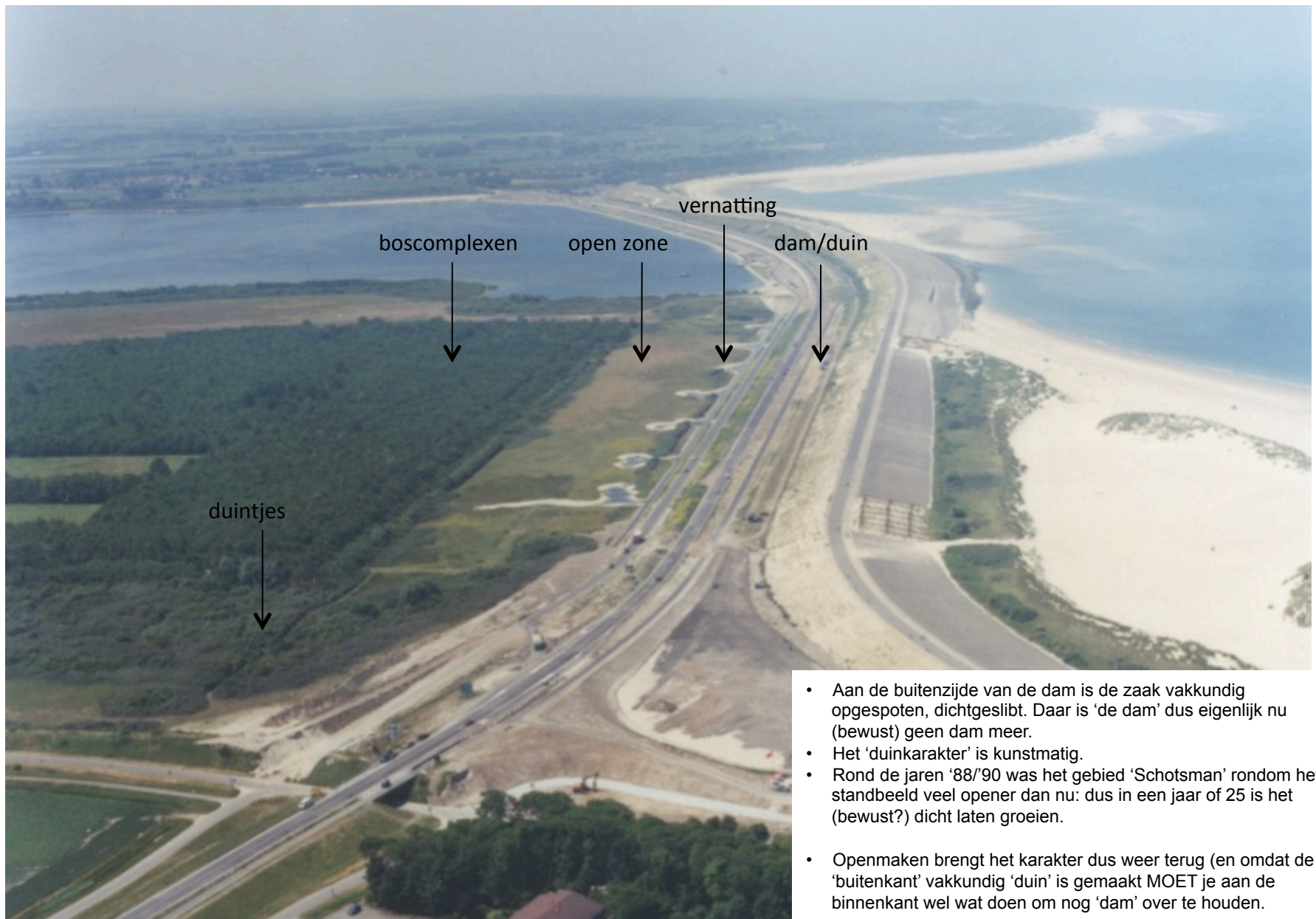
5. Pas na het 1^e viaduct is ruim zicht mogelijk

6. Eerste zicht op stadje Veere pas vanaf begin parkeerplaats (hm 68,8)

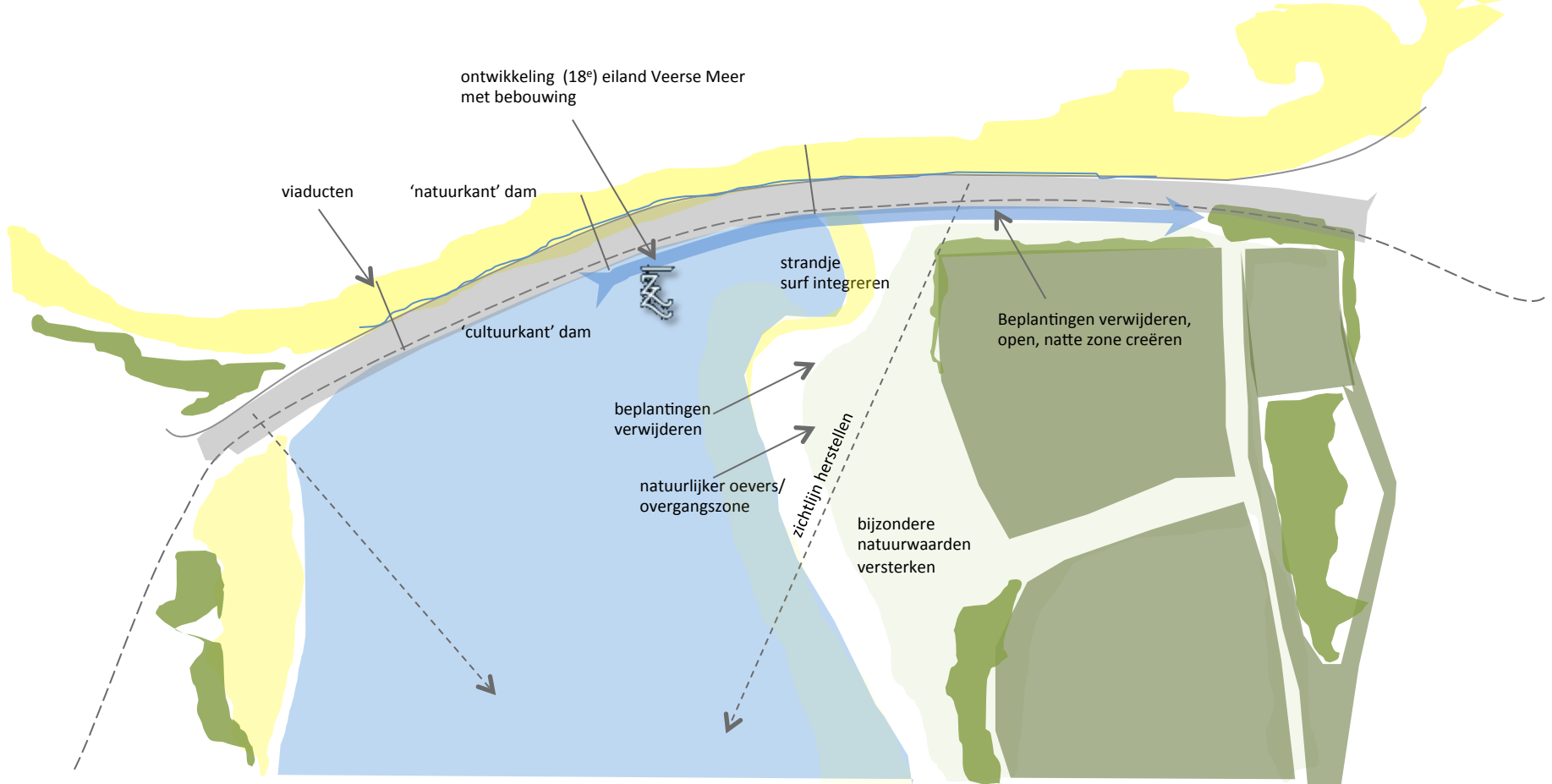
- Aan de buitenzijde van de dam is de zaak vakkundig opgespoten, dichtgeslibt. Daar is 'de dam' dus eigenlijk nu (bewust) geen dam meer.
- Het 'duinkarakter' is kunstmatig.
- Rond de jaren '88/'90 was het gebied 'Schotsman' rondom het standbeeld veel opener dan nu: dus in een jaar of 25 is het (bewust?) dicht laten groeien.
- Openmaken brengt het karakter dus weer terug (en omdat de 'buitenkant' vakkundig 'duin' is gemaakt MOET je aan de binnenkant wel wat doen om nog 'dam' over te houden.

- Aan de buitenzijde van de dam is de zaak vakkundig opgespoten, dichtgeslibt. Daar is 'de dam' dus eigenlijk nu (bewust) geen dam meer.
- Het 'duinkarakter' is kunstmatig.
- Rond de jaren '88/'90 was het gebied 'Schotsman' rondom het standbeeld veel opener dan nu: dus in een jaar of 25 is het (bewust?) dicht laten groeien.
- Openmaken brengt het karakter dus weer terug (en omdat de noordzezijde vakkundig 'duin' is gemaakt MOET je aan de meerzijde wel wat doen om nog 'dam' over te houden, het karakter terug te brengen.

LANDSCHAPSVISIE/OMGEVINGSVISIE

1) Tweezijdigheid dam versterken:

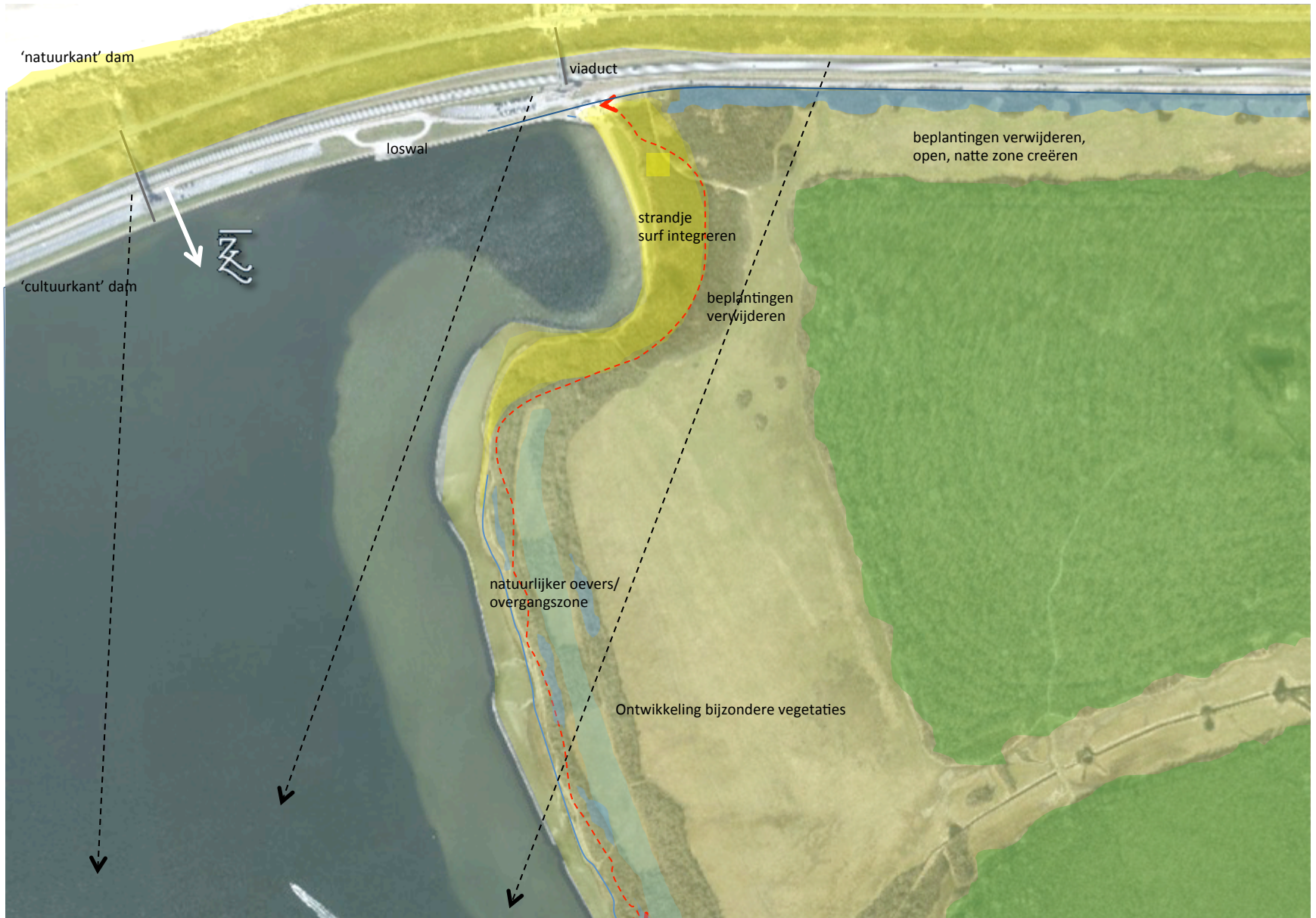
- zeezijde dam is vakkundig 'verduind', natuurlijk karakter (Noordzezijde) versterken
- meerzijde dam ademt nog enigszins damkarakter, maatregelen aan binnenzijde zijn nodig om damkarakter in stand te houden.
- Dam is meer dan het deel grenzend aan Veerse Meer, dient over volledige lengte weer als dam beleefbaar te worden/

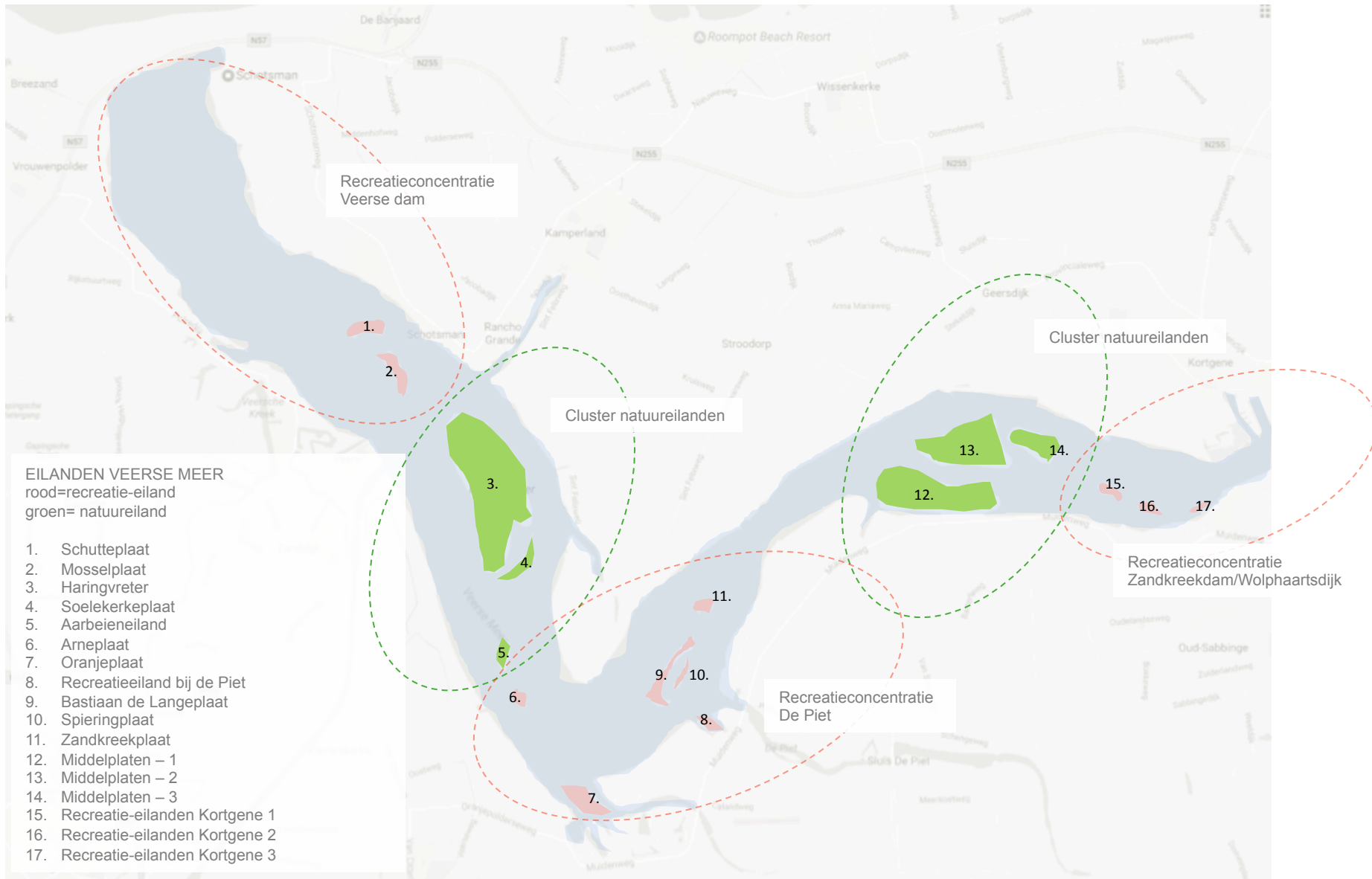
2) Oorspronkelijk open karakter herstellen:

- zone langs dam weer open maken
- open karakter oevers Veerse herstellen
- zichtlijnen op Veerse Meer/Veere herstellen

uitgangspunten:

- open maken van zone langs dam, verwijderen begroeiing en vernatting (=oorspronkelijk bedoeld beeld)
- open maken oever en omgeving kunstwerk ivm zicht op meer, verbreden zandstrand
- surfschool verplaatsen naar strandje en huisvesten in cluster strandhuisjes (gelijk beeld als Walcherse zijde)
- beplantingen oever Schotsman (deels) verwijderen tgv zicht en ontwikkeling bijzondere vegetaties
- toevoeging cultureel (gebouwde) elementen aan cultuurzijde dam ter versterking cultuurkarakter
- toevoegingen LOS gekoppeld van dam in Veerse Meer: eilandkarakter

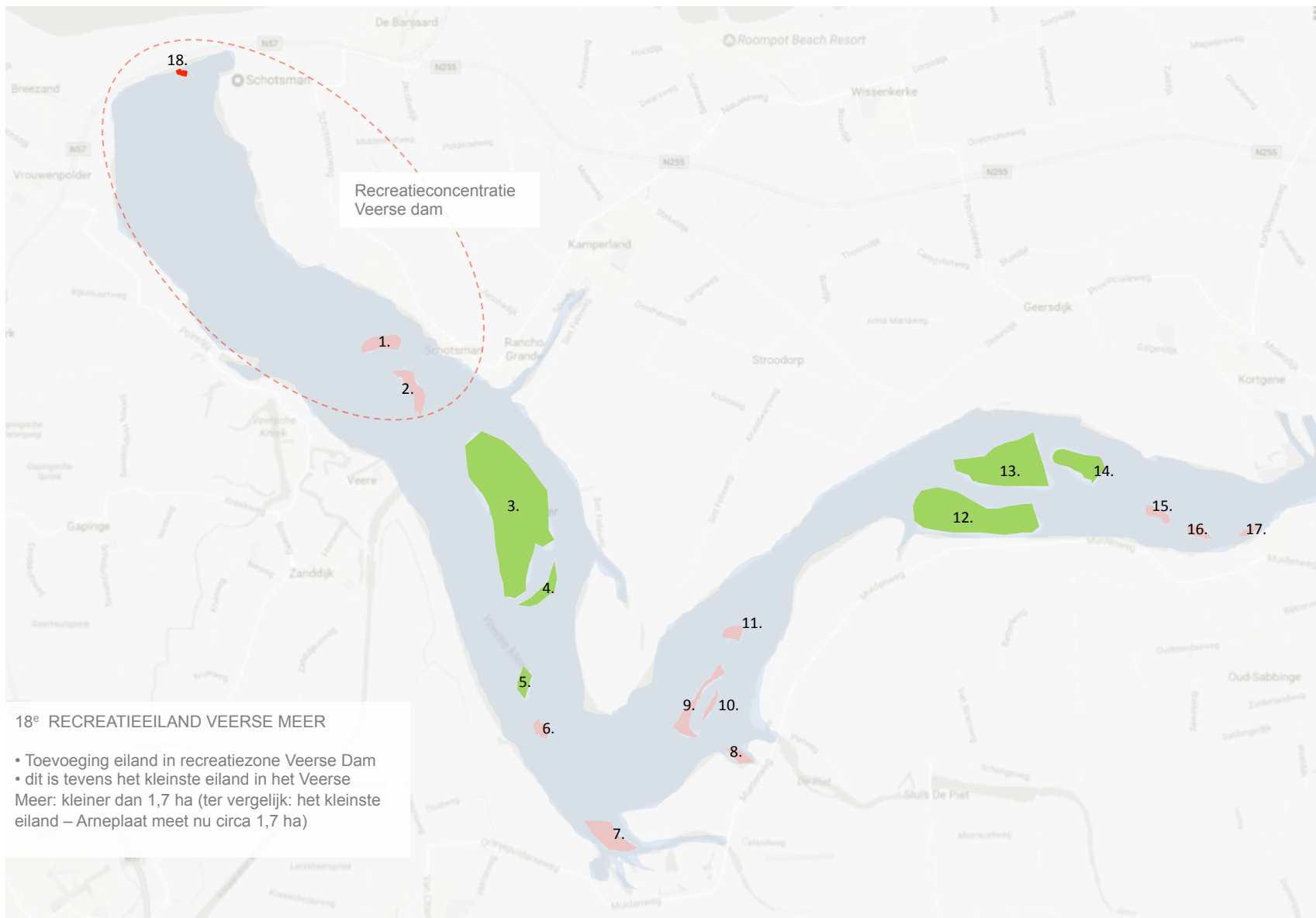
Schutteplaat

Arneplaat (ca 1,7 ha)

De Langeplaat en Spieringplaat (resp. ca 7,5 en 1ha)

UITGANGSPUNTEN ONTWERP 18^e RECREATIE-EILAND

VORMENTAAL

- gemaakt landschap Veerse Meer:
  - eilanden zijn ontworpen objecten
- zelfde vormtaal als ontwerpen Nico de Jonge
- krachtige vormgeving, grote gebaren;
- strakke, forse, kloeke lijnen gehanteerd, die recht doen aan het grootschalige karakter van de voormalige zeearm;
- basis eilandontwerp gevormd door het natuurlijk patroon van platen en geulen op de voormalige zeebodem;
- beklemtonen openheid door aanbrengen van beperkte beplantingen met grote grasgebieden rondom;
- massa als ruggengraat eiland, afstand tussen massa en meeroever;

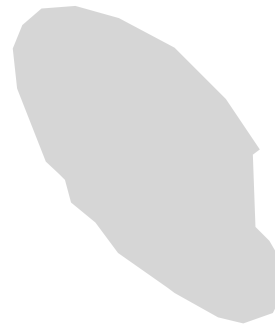
AFMETINGEN EN OPPERVLAKTE

- eiland van max 1,5 ha
(verkleining tov oorspronkelijke 3,5 ha)
- lengte eilanden ca 200m
(niet groter dan twee binnenvaartschepen achter elkaar)
- breedte eilanden: ca 30m (grote eiland) en ca 15m
(kleine eiland)

INSPIRATIES

Inspiratie vormtaal: Schutteplaat

Inspiratie grootte: Arneplaat

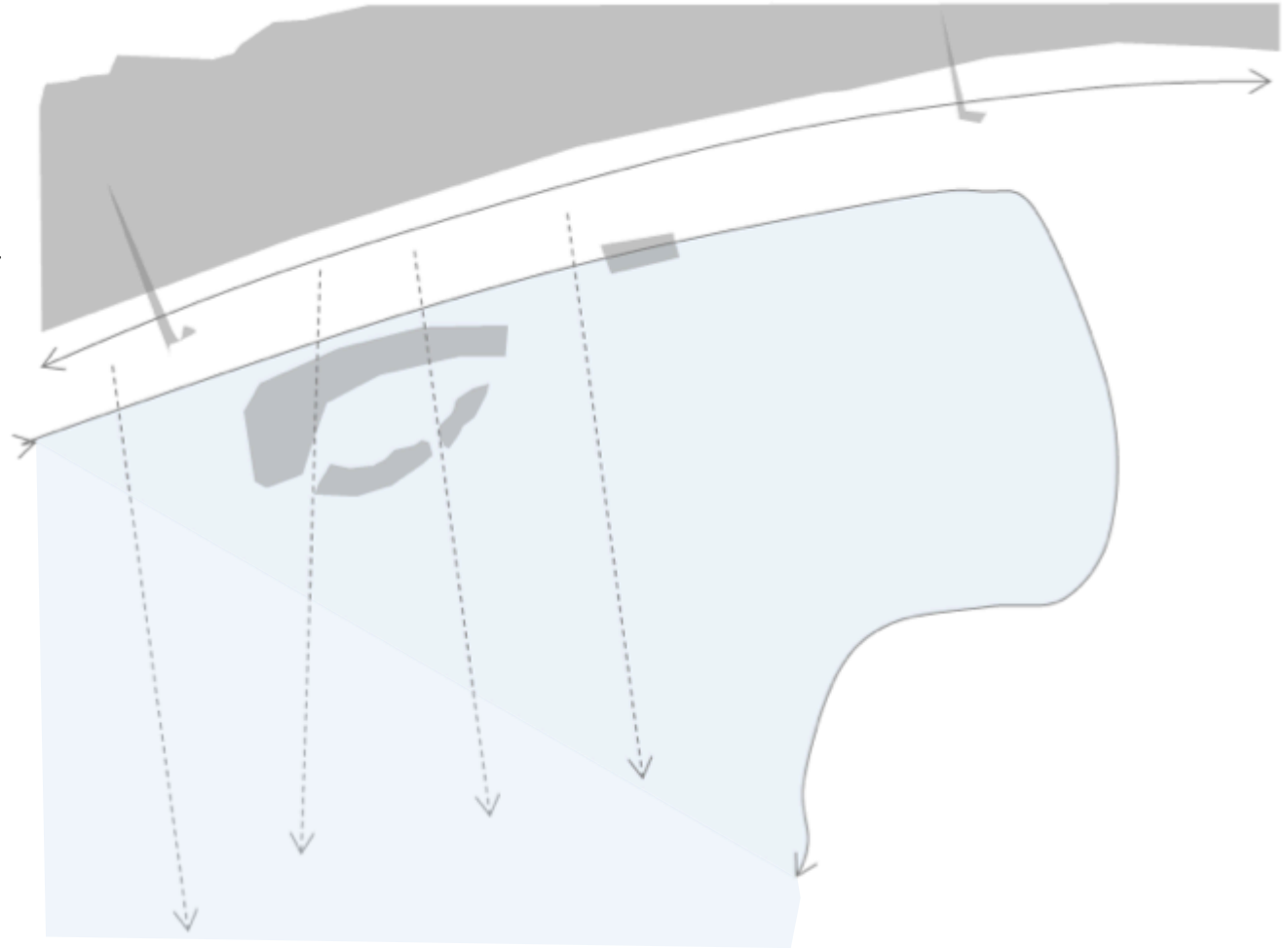

Inspiratie opbouw in meerdere eilanden: Bastiaan de Lange / Spieringplaat

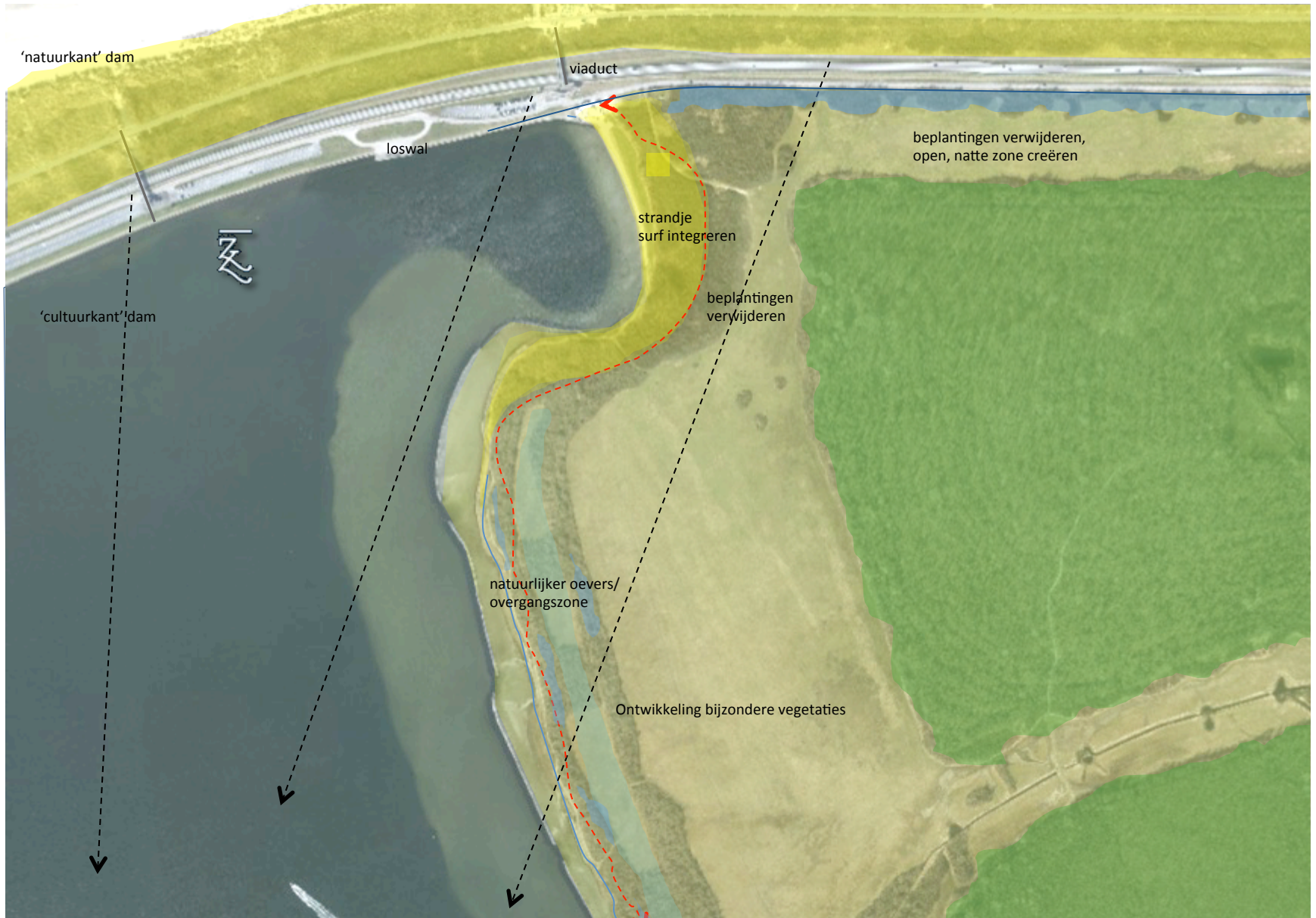
UITGANGSPUNTEN ONTWERP 18^e RECREATIE-EILAND

LOCATIE

- in recreatiezone Veerse Dam
- binnen contouren aangewezen zoekgebied
- evenwijdig aan Veerse dam, in langgerekte vormen
- wel losliggend van dam in Veerse Meer
- gebouwen als 'schepen' langs de dam
- brede doorzichten tussen gebouwde objecten

- Ontwikkellocatie 'Veerse Dam' (Zeeuwse Lagune) is gebaseerd op nog steeds vigerend beleid (al vanaf 2002). Projectuitwerking vindt plaats op basis van diverse gesloten overeenkomsten en door de gemeenteraad vastgesteld, door de stuurgroep Veerse Dam onderschreven, toetsingskader. **Dus geen discussie over 'pijplijn'-status: het project hoort als bestaande ontwikkeling gewoon in de concept-kustvisie thuis.**
- Concept-kustvisie gaat voorbij aan historisch (1962) en landschappelijk perspectief aangaande lokalisering natuur-recreatie en de wijze waarop die is vormgegeven. Sprake is van een kunstmatig meer (afgesloten zeearm) met **sterk door mensen vormgegeven** inrichting (waarop zich natuurwaarden en een fraai landschap hebben ontwikkeld).
- Concept-kustvisie is sterk beschermend/behoudend. Uiteraard zijn er belangrijke natuur- en landschapswaarden, maar mensen mogen er ook zijn. **Samen ontwikkelen van landschap en natuur èn (verblijfs-)recreatie biedt kansen voor alle partijen.** Respect voor belangen en afspraken en deze nakomen is van groot belang.
- Polarisering van standpunten verruilen voor overleg en samenwerking. **Zeeuwse Lagune luistert!** Een positieve benadering leidt tot meerwaarde voor landschap, natuur, mensen ... en economie.
- **Wij vragen aan u: aanpassing van de concept-kustvisie.**

Zienswijze op de concept-kustvisie

Geachte leden van de Raad,

In deze zienswijze gaan we in op de concept-kustvisie en de rol/positie van het project 'Vrouwe in den Polder/Zeeuwse Lagune' hierin. In 2003 is aan Vrouwe in den Polder vof verzocht om, in lijn met de ideeën rondom het Veerse Meer, het restaurant te verplaatsen en een nieuw plan te ontwikkelen aan de meerzijde van de Veerse Dam. In de loop der tijd zijn hiertoe diverse visies en ontwikkelingsplannen opgesteld en verschillende overeenkomsten gesloten. Een overzicht van belangrijkste stappen en vastleggingen/afspraken treft u als bijlage 1 bij deze brief aan. In deze zienswijze gaan wij vooral in op de concept-kustvisie en de wijze waarop hierin de Veerse Dam en de omliggende gronden/wateren worden geduid en welke ontwikkelingsmogelijkheden dit biedt.

Ontwikkelen van landschap, natuur en recreatie

De kern van ons betoog: wij missen 'ontwikkelen' in de visie. Met de opstellers zijn wij het eens over de kwaliteiten en de waarden van het gebied. Bij het uitsluitend 'beschermen en behouden' hiervan zetten wij echter onze vraagtekens. Is het niet zo dat er veel meer is te winnen als dit hand in hand gaat met 'ontwikkelen'? Kwaliteitsverbetering van landschap en herstel of uitbreiding van karakteristieke natuurwaarden zijn naar onze mening aan de orde en ook zeker mogelijk in combinatie met de verdere doorontwikkeling van recreatieve functies. Essentieel daarbij is dat partijen – over en weer – elkaars belangen respecteren en een juiste balans zoeken tussen eerder gemaakte afspraken en de ontwikkeling van landschap, natuur en recreatie.

Gebiedsvisie 'Rondom het Veerse Meer' – 2004

In de gebiedsvisie Veerse Meer (vastgesteld 2004) zijn de keuzes die bij de oorspronkelijke inrichting van het Veerse Meer – na de afdamming in 1961 – zijn gemaakt (landschapsplan van de bekende landschapsarchitect Nico de Jonge) bekrachtigd. De eerder aangebrachte balans tussen natuur-landschap-recreatie is daarbij bevestigd: het gebied bleek in hoofdlijnen te functioneren conform de bedoeling van 40 jaar eerder! Gebieden zijn aangewezen voor behoud en ontwikkeling van natuurwaarden, naast gebieden waar uitbreiden en herschikken van recreatieve voorzieningen gewenst waren (en zijn). De Veerse Dam is niet voor niets benoemd als één van de hotspots van het gebied.

De Veerse Meer-zijde van de dam is nadrukkelijk aangeduid als gebied waar recreatieve ontwikkelingen mogelijk zijn. Dit in tegenstelling tot de Noordzeezijde, waar meer wordt gericht op de ontwikkeling van natuur. Naar onze mening gaat deze functionele zonering van het Veerse Meer ook nu nog op. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat natuur en landschap – of het gedrag van recreanten – sinds 2004 zodanig zijn veranderd dat een andere indeling/zonering zou moeten worden gehanteerd. Niet voor niets hebben alle betrokken overheden en belangenorganisaties in de afgelopen 15 jaar – samen met ons – in een gezamenlijke aanpak gewerkt aan de realisatie van de doelen uit de gebiedsvisie Veerse Meer.

De Veerse Dam ofwel... de omgevingsvisie van het project Zeeuwse Lagune

De allereerste opmerking die wij willen maken omtrent de concept-kustvisie is dat deze is bedoeld ter bescherming van de landschappelijke kwaliteit van de kustlijn van de Noordzee. De ontwikkeling van het project Zeeuwse Lagune aan de Veerse Dam heeft ons inziens dan ook niets te maken met strand en/of duinbebouwing. Het Veerse Meer betreft een afgesloten zeearm, het gaat in deze dus om een kunstmatig binnenmeer door de afsluiting van het Veerse Gat.

De Veerse Dam wordt gezien als een belangrijk waterstaatkundig werk - één van de voor Zeeland zo kenmerkende dammen – met een kenmerkende beleving van weidsheid en uitzicht over het water. Wat weinigen zich realiseren is dat dit beeld van ‘weidse uitzichten’ slechts voor iets meer dan de helft – 1.600 meter - van de totale lengte van de Veerse Dam – 2.800 meter – geldt. Over een lengte van 1.200 meter is de dam dus helemaal niet als ‘dam’ beleefbaar en krijgt zij door de – nog steeds – toenemende begroeiing aan weerszijden van de weg steeds minder uitstraling! De asfaltbekleding terugbrengen op de Veerse Dam lijkt ons niet gewenst, noch haalbaar, hoewel dit wel de oorspronkelijke bekleding van de dam was en het strakke beeld van een dam in onze ogen beter benadrukte dan de huidige kunstmatige bekleding met duin (-struweel). Wij achten het van belang om – in navolging van de oorspronkelijke ideeën van landschapsarchitect Nico de Jonge - de Veerse Dam weer over de volle lengte in beeld te brengen, door de – ook ecologisch minder gewenste – beplanting langs de zuidzijde van de dam zoveel mogelijk te verwijderen. Hierdoor ontstaat weer een open ruimte tussen het (geplante) bos van de Schotsman en de N57, veel meer uitzicht en ook vanaf een grotere afstand meer uitzicht op het Veerse Meer en het stadje Veere.

Was niet ooit deze zone bedoeld als open zone, vanwege de kenmerkendheid van de Veerse Dam en daarnaast uit oogpunt van recreatief gebruik (recreatie-/ligweides)? Het (her-)ontwikkelen van landschap en natuur dus, met als doel de uitstraling van de dam te vergroten. Dit te financieren vanuit de vereveningsbijdrage van recreatieve ontwikkelingen langs de dam is niet meer dan logisch. Landschapswaarden – maar zeker ook natuurwaarden – profiteren dan van de ontwikkeling van bijvoorbeeld het project Zeeuwse Lagune!

In bijlage 2 bij deze zienswijze hebben wij de ‘omgevingsvisie’ van Zeeuwse Lagune uiteengezet: een visie op het landschap van de Veerse Dam en de naast gelegen gronden/wateren, waarin landschap, natuur samengaan met bestaand gebruik en bestaande plannen (waaronder Zeeuwse Lagune).

Concept-kustvisie en Zeeuwse Lagune

Over de Veerse Dam wordt in de concept-kustvisie gesteld dat hier geen nieuwe bebouwing mogelijk zou zijn, vanwege het behoud van het openbaar karakter, openheid en de vrije blik op Veere. Dit is opvallend, nu eerder juist die zijde (in tegenstelling tot de Noordzeezijde van de dam) was – en is – aangewezen voor (de realisatie van) meer intensieve (verblijfs-) recreatie: de hotspot.

Dit is niet consistent en niet logisch. Uitzicht en openheid worden niet minder als op enige afstand van de Veerse Dam, met inachtneming van het feit dat elders de ruimtelijkheid van de Veerse Dam wordt benadrukt, een eiland – of een samenspel van eilanden – ligt. Strak vormgegeven eilanden, in lijn met de oorspronkelijk ontworpen recreatie-eilanden van het Veerse Meer. Daarop past bebouwing, in een overwegend lichte kleurstelling en horizontaal lijnenspel, die voldoende doorzicht biedt.

Een passend plan dus, zeker in lijn met een vergaande opwaardering van het landschap van de Veerse Dam. Ook niet 'op' de dam, maar op enige afstand ernaast. En opgedeeld in gebouwen en eilanden met een verschillende grootte om de relatieve kleinschaligheid te benaderen. Een opvallend plan, maar door de vormgeving passend op de locatie, met een omvang die aanzienlijk kleiner is dan andere recreatie-eilanden in het Veerse Meer.

Positieve benadering en aandacht

Hiervoor hebben wij uiteengezet dat de concept-kustvisie aanpassing behoeft om voor het gebied 'Veerse Dam' te komen tot een visie die recht doet aan de hiervoor geschetste historie en de opzet van de dam, de functionele zonerings, de gebiedsvisie en natuurlijk ook de gemaakte afspraken waarop wij gevaren hebben en waar wij steeds naar gehandeld hebben.

Een positieve ontwikkelingsbenadering en positieve aandacht als doorvertaling van 'handhaven en beschermen', waarin bestaande ontwikkelingen en afspraken – waaronder de Zeeuwse Lagune – worden gerespecteerd en benut voor het bereiken van een landschappelijke, ecologische maar ook economische meerwaarde voor het gebied en de regio, zodat de eerder benoemde en gewenste hot spot gerealiseerd wordt.

Het woord is aan u en de bal ligt bij u. Nu is het mogelijk om kansen te bewerkstelligen en te behouden! Wij vragen u daarom om de concept-kustvisie – met bovenstaande in gedachten – aan te passen en daarbij specifiek aandacht te geven aan ontwikkeling van landschap – en natuur – in samenhang met recreatieve/economische ontwikkelingen. Niet alleen behoudend, maar vooruit kijkend.

De huidige concept-kustvisie verdient het om meer vooruitstrevend te worden vormgegeven dan de huidige behoudende benadering. Hiermee worden alle ontwikkelingen op slot gezet, en daarmee kan ook geen doorontwikkeling plaatsvinden, van natuur- en landschapswaarden in combinatie met recreatie.

De bestuurlijk verankerde ontwikkellocatie Veerse Dam past in het vigerend beleid en de vastgestelde kaders. Wij vragen u dan ook dit te bestendigen in de concept-kustvisie. Immers waren en zijn er duidelijke redenen om dit project op deze plaats toe te staan. Opname van het project in een separate categorie in het overgangsdokument doet zeker geen recht aan de status en achtergrond van het project. Dit dient dan ook te worden aangepast in de definitieve kustvisie. De ontwikkellocatie hoort als pijlpilnproject dan ook in categorie 2, zoals ook eerder bevestigd door diverse overheden – waaronder Rijksoverheid –. Mede gelet op de tussen partijen gemaakte afspraken zoals weergegeven in bijlage 1 bij deze brief, kan hierover geen discussie bestaan.

Met deze status zullen wij in de komende maanden verder werken aan een toetsbaar plan, uitgaande van onze hiervoor geschetste omgevingsvisie. Wij zijn ervan overtuigd dat de uitwerking het onafhankelijk oordeel van het Kwaliteitsteam Veerse Dam zal doorstaan en wij dit project succesvol op korte termijn zullen uitvoeren en langdurig exploiteren. Tot meerwaarde van het landschap, de natuur en de ondernemers en inwoners uit de omgeving, Zeeland en ver daarbuiten.

Als laatste wijzen wij erop dat in het kaartmateriaal, behorende bij de concept-kustvisie, reeds een eerste stap richtingerschikking/uitvoering is gemaakt. Op het kaartmateriaal is immers de bebouwing op de locatie Vrouwenpolderseweg 81 (voorheen: Vrouwe in den Polder vof), op grondgebied van de gemeente Veere, verdwenen. Vanuit de gesloten, geldende overeenkomsten is dit juist, nu partijen zijn overeengekomen de locatie te laten vervallen na het invullen van de ontwikkellocatie (het project Zeeuwse Lagune), waarbij wij ervan uitgaan dat die verplaatsing ook daadwerkelijk wordt geëffectueerd. Tot dat moment dient de locatie als 'bestaand gebruik' te blijven opgenomen in vigerende visies, beleid en overige planologische stukken.

Uiteraard zijn wij bereid om onze visie en standpunten toe te lichten. Wij vragen u daartoe contact op te nemen met ondergetekende.

Marco Doeleman

Namens Vrouwe in den Polder vof
Namens Zeeuwse Lagune B.V.

Bij deze zienswijze horen onlosmakelijk de volgende bijlagen:

- Bijlage 1: Historisch overzicht planvorming Zeeuwse Lagune d.d. 31 januari 2017
- Bijlage 2: Omgevingsvisie Veerse Dam – Zeeuwse Lagune d.d. 2 februari 2017

Historisch overzicht planvorming Zeeuwse Lagune

2016

Op 7 januari 2016 heeft het College van Burgemeester en Wethouders besloten om de anterieure overeenkomst aan de Raad van Noord-Beveland voor te leggen conform het concept dat in oktober/november 2015 tot stand is gebracht. Het college heeft het pas in later in de raad gebracht, omdat zij eerst de besluitvorming van RWS wilde afwachten omtrent het pijplijnproject (zie hierna juli 2016) en de overeenkomst tussen Zeeuwse Lagune en het Rijksvastgoedbedrijf (de Staat der Nederlanden) van 21 september 2016.

Economische haalbaarheid getoetst door Deloitte in opdracht van de gemeente Noord-Beveland januari 2016.

Veerse Dam als 'pareltje' opgenomen in de Zeeuwse Nota Waterkeringen mei 2016

Status van Veerse Dam als 'HotSpot' bevestigd in het in juli 2016 herziene omgevingsplan 2012-2018

Hoofddirectie Rijkswaterstaat geeft op verzoek van het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente Noord-Beveland aan dat zij de ontwikkeling aan de Veerse Dam als 'pijplijnproject' beoordelen juli 2016.

Er wordt op 21 september 2016 een overeenkomst getekend tussen de Nederlandse Staat en Zeeuwse Lagune BV omtrent nadere afspraken in relatie tot het zakelijk recht van erfpacht aan de Veerse Dam.

Op 4 oktober 2016 (verslag 26 oktober) heeft het Kwaliteitsteam Veerse Dam de dan voorliggende uitwerking getoetst. Zij concludeert "...voldoet in de ogen van het kwaliteitsteam aan de randvoorwaarden zoals deze door de gemeenteraad van Noord-Beveland in de notitie 'ruimtelijk Toetsingskader Ontwikkelingslocatie Veerse Dam' zijn vastgelegd. De nadere uitwerking van het plan (architectuur, inrichting openbare ruimte) wordt met vertrouwen tegemoet gezien. Deze uitwerking zal de door de ontwikkelaar in overleg met het kwaliteitsteam plaatsvinden."

Op 3 november 2016 is in het overleg tussen het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, gemeente Noord-Beveland en Zeeuwse Lagune B.V. aangegeven dat "de gemeente heeft verzocht om een aparte status voor dit project, gelet op de lange voorgeschiedenis sinds 2013 de vele besluiten die hierover door diverse overheden zijn genomen. Met de provincie is overeengekomen dat dit project de pijplijnstatus krijgt. In het vigerende omgevingsplan van de provincie is de Veerse Dam een hotspot. Dit is ambtelijk vastgelegd. De gemeente zal deze schriftelijke bevestiging toesturen aan partijen."

Op 22 november 2016 heeft het College van Gedeputeerde Staten van Zeeland in haar brief aan het College van B&W Noord-Beveland aangegeven het plan te beoordelen “op basis van het Omgevingsplan 2012-2018 en de provinciale verordening. Dit zijn immers de vigerende beleidskaders waarop alle plannen/projecten worden tot het moment dat Provinciale Staten anders besluiten. Voorlopig is dit voorzien voor 2018”.

De gemeenteraad van Noord-Beveland geeft op 08 december 2016 te kennen geen anterieure overeenkomst te willen tekenen met Zeeuwse Lagune. Dit was ondermeer vanwege de op dat moment voorliggende projectvisie/aangeklede volumestudie en de onzekerheid over de Zeeuwse Kustvisie. Een anterieure overeenkomst is een met de gemeente te sluiten overeenkomst die gaat over vergoeding van kosten inzake gemeentelijke inspanningen voor planvorming en planologie.

2015

Schriftelijke overeenstemming tussen Rijksvastgoedbedrijf en Zeeuwse Lagune omtrent erfpachtovereenkomst en afkoopsom voor de eerste 50 jaar en op basis van de voorgenomen vastgoedontwikkeling en te realiseren schiereiland.

Totstandbrenging anterieure overeenkomst (welke heeft geleid tot het Collegebesluit van januari 2016).

2014

Gemeenteraad Noord-Beveland stelt het ‘Ruimtelijk Toetsingskader ontwikkellocatie Veerse Dam’ vast in november 2014

Zeeuwse Lagune bespreekt in december 2014 een eerste initiatief ter uitwerking tot nadere planvorming met wethouder De Putter en zijn ambtenaren.

2013

Zeeuwse Lagune doet het verzoek aan Noord-Beveland d.d. 7 februari 2013 om duidelijk aan te geven binnen welke kaders Noord-Beveland een ontwikkeling mogelijk acht na diverse ontwerpen te hebben voorgelegd.

Gemeente Noord-Beveland doet een proces-voorstel om te komen tot een breed gedragen toetsingskader i.s.m. het College van Rijksadviseurs (deze laatste in opdracht van Rijkswaterstaat).

2011

Ondertekening ‘Intentie overeenkomst Zeeuwse Lagune’ d.d. 6 januari 2011

ondertekenaars: Gemeente Veere en Noord-Beveland, Zeeuwse Lagune B.V. en Vrouwe in den Polder vof

Veerse Dam opgenomen als 'HotSpot' in het omgevingsplan 2012-2018

2010

Ondertekening van een Samenwerkingsovereenkomst Veerse Dam d.d. 17 februari 2010

ondertekenaars:

- Gemeente Veere en Noord- Beveland
- Provincie Zeeland
- Waterschap Zeeuwse Eilanden
- Rijkswaterstaat (in overleg met Domeinen)

2009

Vaststelling van het Beeldkwaliteitsplan Veerse Dam

2008

Gemeente Veere en Noord-Beveland geven opdracht aan het Provinciaal Kwaliteitsteam tot het opstellen van een Beeldkwaliteitsplan per brief d.d. 16 september 2008.

Veerse Dam opgenomen als 'HotSpot' in het omgevingsplan 2008-2012

2006- 2007 Natura onderzoeken door Royal Haskoning.

2007

Structuurschets Veerse Dam d.d. 2 februari 2007

- zichtlijnen onderzoek
- technisch spoor
  - o etc. etc.

Brief van Gedeputeerde M. Wiersma d.d. 13 juni 2007 aan gemeenten Veere en Noord-Beveland tot het innemen van een standpunt t.o.v. ontwikkelingen Veerse Dam.

Zowel gemeente Veere als de gemeente Noord-Beveland nemen een 'standpuntenbesluit'.

2005

Aankondiging realisering deelgebiedsvisie Veerse Dam per brief door Stuurgroep d.d. 24 februari 2005

2004

Commissie heeft planvorming getoetst en concludeert dat het een meerwaarde voor natuurherstel heeft wanneer Vrouwe in den Polder vof verdwijnt en plek krijgt aan de Veerse Meer zijde op Noord-Bevelands grondgebied d.d. 30 maart 2004

Tevens wordt Vrouwe in den Polder vof verzocht door de Provincie Zeeland per brief d.d. 30 juli 2004 om 'kosten te delen' voor navolgende onderzoeken:

- vogelrichtlijn
- habitatrichtlijn
- flora-en faunawet
- ligging ten opzichte van natuurgebieden
etc.etc.

Gebiedsvisie Rondom het Veerse Meer wordt vastgesteld en opgenomen in het Streekplan van de Provincie Zeeland d.d. 10 december 2004

Op advies van de 'Commissie Van Nuland' neemt Vrouwe in de Polder vof contact op met de gemeente Noord-Beveland en bespreekt mogelijke ontwikkelingen met het college van B&W en geeft voorlichting aan de Raadsleden op 22 april 2004

Vrouwe in den Polder vof geeft per brief d.d. 17 juli 2004 aan bij het college van B&W van de gemeente Noord-Beveland dat zij voornemens zijn om investeringen te doen tot concretisering van planvorming en ontwikkeling van de beoogde locatie op het Veerse Meer. Om risico's aanvaardbaar te houden verzoekt Vrouwe in den Polder vof om een principe uitspraak van de gemeente Noord-Beveland.

Op basis van het initiatief welke is gebaseerd op de gebiedsvisie 'Rondom het Veerse Meer' geeft de gemeente Noord-Beveland een 'principe-accorde restaurant/verblijfsaccommodatie' af d.d. 30 juli 2004.

2003

Bevestiging van Rijkswaterstaat van voornemen van Vrouwe in den Polder vof d.d. 10 juli 2003 geeft aan dat er mogelijke randvoorwaarden zullen volgen m.b.t. het kustfundament en beschermingszones.

Bevestiging van ontvangst van het voornemen van Vrouwe in den Polder vof door Stuurgroep 'Rondom het Veerse Meer' d.d. 13 juli 2003

Voortgang 'Rondom het Veerse Meer' besproken in commissie Ruimte van Provinciale Staten d.d. 5 september 2003

2002

Schriftelijke uitnodiging van 'Rondom het Veerse Meer' tot het indienen van ondernemingsplannen die beoordeeld dienen te worden aan het opgestelde toetsingskader.

Citaat uit de Brief van de Provincie Zeeland:

“Eén van de doelstellingen van dit project ‘Rondom het Veerse Meer’ is het verbeteren van de kwaliteit van het toeristisch product. Dat beperkt zich niet tot het landschap en de waterkwaliteit; ook de bedrijven in de toeristische sector moeten zich kunnen ontwikkelen. Het recreatiebeleid in het Veerse Meergebied gaat daarom op de schop.”

Vrouwe in den Polder vof maakt per brief d.d. 26 maart 2002 aan het college van B&W van de gemeente Veere kenbaar de wens tot kwalitatieve uitbreiding/aanpassing van de horeca activiteiten op die locatie in lijn met de beoogde revitalisering 'Rondom het Veerse Meer'.